Ч. 21 (12.387). Львів, середа 29. січня 1930. Поштова оплата заплачена ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 25-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Військові власти й українці.

Промова пос. д-ра Ст. Барана на засіданні бюджетової комісії дня 22. ц. м.

При нагоді дискусії над бюджетом мін-ства військ. справ виголосив довшу промову *пос. д-р Степан Баран*, в якій обговорив відношення військових властей і військових органів до українського жовніра й українського цивільного населення. Зміст промови такий:

В польській армії служить поважне число жовнірів української народности — приблизно пята часть цілої армії, — у більшости греко-католицького, у меншости православного віроісповідання. Системою доповнювання поодиноких полків не є територіяльна система, як це було в колишній Австрії, де з тої причини могли істнувати полки німецькі, чеські, польські, українські і т. д. В Польщі полки доповнюється так, щоби всюди дати перевагу польському елементові, при чому жовніри української народности мусять відбувати службу з правила в центральних і західніх воєвідствах, далеко від рідної землі. Тільки незначна скількість українських жовнірів служить на терені ДОК VI. Львів і ДОК X. Перемишль, ближче своєї рідні. Тому для жовніра українця має велику вагу заспокоювання його релігійних потреб у рідному обряді, яких не може очевидно заспокоїти римо-кат. військове чи цивільне духовенство. Греко-кат. військовий духовник є часто на далекій чужині одиноким лучником з рідною країною, за якою тужить молодий жовнір, дитина українського села. Тимчасом число військових духовників греко-кат. обряду є дуже мале, не доходить навіть до одної десятки і тому число їх слід значно збільшити.

Коли релігійні потреби українського жовніра заспокоюється недостаточно, то його національні почування нехтується цілковито, ба, що більше, їх топчеться й ображується у грубий спосіб. Касарняна мова, як відомо, не є сальоновою, а у відношенні до українського жовніра некультурною, дикою. Такі слова, як „кабане", „руска сьвіньо" є ще сальоновими, бо часто вживається таких слів, яких проста пристойність не дозволяє повторити. Жовнірові заказують говорити по українськи і співати українські пісні й хочуть насильно його винародовити в часі військової служби. Заказується говорити по українськи і поза касарнею. В Перемишлі перед кількома тижнями в одній крамниці заговорив по укр. до купця-жида українець однорічняк, дипльомований інженір, що приїхав до рідні на відпустку. Присутні в склепі два офіцери безпроволочно прикликали однорічняка до порядку і приказали йому до купця говорити по польськи, що цей по приказу мусів зробити. Так поступають зі свідомим інтеліґентом, а щож дється з селянською дитиною?

Національна нетерпимість слідна і супроти українського цивільного населення. На згублені військові документи треба брати дуплікат, по попередньому оголошенні в одному з краєвих часописів. Такі справи полагоджує повітова команда доповнень (ПКУ) і буває, що не хоче приймати оголошень в українських часописах, як це пр. було перед роком з тернопільським купцем Миколою Турином, що старався про дуплікат для свого сина Романа, перебуваючого в Парижі на студіях. ПКУ Тернопіль не приняло оголошення в „Ділі" й веліла оголосити згубу в польському часописі, що п. Турин мусів остаточно зробити, бо не помогла навіть особиста інтервенція у команданта ПКУ в товаристві пос. д-ра Барана. А те все є протизаконне, бож польські часописі не мають чейже монополю на приватні оголошення.

Незавидна зовсім доля українського інтеліґента в школах підхорунжих. Часто перед кінцем курсу українських однорічняків відсилається з поворотом до компаній і позбавляється можности здавати іспит. Через те українці мусять служити довше три місяці і тратити цілий рік у своїх студіях у вищих школах. Старшинами в резерві не заіменовано досі ні одного українця, не зважаючи на найкращі кваліфікації. Вистарчає, що кандидат є українцем, а певно старшиною в польській армії не буде ніколи. В польському законі про загальну службу є арт. 112, котрий каже, що старшини заборчих армій одержують в польській армії такий самий старшинський ступінь у резерві, або їх вичеркується зовсім з армії і таких до війська не покликують навіть на випадок війни. Вістря цього 112 артикулу є вимірене проти українців і німців. В австрійській армії в часі війни служила понад тисяча старшин українців, а тепер ні один з них не одержав старшинського степеня і вони по закону є поза військом. Одначе були випадки нарушення арт. 112 згаданого закону про загальну військову службу. Таке зайшло пр. у Тернополі, де колишнього австрійського поручника-українця по реєстрації не вичеркнено з армії, але зроблено рядовиком у резерві, так, що інтересований мусів внести позов до Найвищого Трибуналу Адміністраційного, що досі неполагоджений.

Військові власти ставляться не дуже то зичливо до потреб українського цивільного населення. Пр. у громаді Кутківці коло Тернополя мають будувати муніційні магазини. Це є бідна підміська громада, якої мешканці мають всі разом ледви около 700 моргів ґрунту. Сама громада має около 24 моргів пасовиська, що є великою користю для місцевого бідного населення, яке удержується з продажі молока в місті. Місцева більша власність Рудольфа Галя і жидівського каґалу має 1.300 моргів, отже майже двічи стільки, що місцеві селяни. Тепер військовість хоче конечно будувати муніційні маґазини на громадському пасовиську і воєвідство на жадання війська вивласнило вже саму середину громадського пасовиська, близько 8 моргів; тимсамим і решта пасовиська стане майже безужиточною. Представники громади вказували комісії далеко відповідніший ґрунт на двірському обшарі, але безуспішно. Вивласнили громадське, хоч невідповідне, як це перед двома роками ствердили самі військові знавці, а дідичівське лишили в спокою, бо дідич походив коло рішаючих військових чинників. Сама справа є нині в міністерстві внутрішніх справ, бо громада внесла рекурс і тут військо повинно піти громаді на руку.

Відому політику військових чинників слідно і там, де її рішучо не повинно бути. Українських адвокатів міністерство військових справ не хоче вписувати на листу оборонців перед військовими судами. На близько триста українських адвокатів у Східній Галичині вписано всего кількох і то ще давніше. Сам промовець вніс перед кількома роками подання про впис на листу військових оборонців і по кількох тижнях одержав відповідь з підписом ген. Даньца, що справу полагоджується відмовно, бо в Тернополі є достаточне число оборонців і їх числа не треба збільшувати.

Минув довший час, в якому міністерство військових справ вписало на листу військових оборонців у Тернополі знову цілий ряд нових адвокатів (жидів), що отворили свої канцелярії, і ніхто не казав, що число оборонців за велике. Минулого року вніс промовець друге подання, на яке до двох тижнів одержав відмовну відповідь без подання мотивів. Впис на листу військових оборонців у мирних часах не має для українців більшого практичного значіння. Інакше в часі загальної мобілізації або в часі війни, коли і все цивільне населення підпадає під військове судівництво. Тоді роля оборонця є незвичайно важна й відповідальна і він не одного невинного може врятувати від смерти. В часі світової війни юстифіковано тисячі українських селян і деяких інтеліґентів — як пізніше показалося — зовсім невинно. Прим. в селі Синевідсько Вижне коло Сколього повішено невинно війта і цілу громадську раду, в Торуні на Закарпатті о. Березовського, громадського секретаря Кобилянського і селянина Жабяка з Сенечова (вішав померший вже капітан авдитор Заґурський) і то цілковито невинно, що опісля стверджено в ревізії тих процесів. З уваги на те, відмова українським адвокатам впису на листу військових оборонців є просто нелюдським актом, бо українському населенню відбирається можність формальної оборони перед військовими судами.

Промовець закінчив заявою, що Український Соймовий Клюб внесе проєкт новелі до військової карної процедури в цьому напрямі, щоби всі ті, що виконують оборону перед звичайними судами, мали право виконувати цю оборону й перед судами військовими, без окремої концесії, як це є нині.

ЗАМІТКИ і ВІДГУКИ.

Відгомін львівського Иордану.

Виленське „Время" подає характеристичний допис зі Львова про сьогорічний Йордан у нашому місті. Дописувач, що скривається під криптонімом М. Б. (невже Михайло Бачинський, теперішній комісар „Нар. Дому"?), пише між іншим:

„На Марійській площі було зорганізоване офіціяльне водосвяття, при участи представників влади й гарнізону. На помості, прикрашенім червоним сукном, засів воєвода і представники всіх урядів. Як повідомляють місцеві українські газети, орґанізована урочистість була захмарена тільки тим, що на ній не було ані уніятського ані православного населення Львова, для якого, власне кажучи, ця урочистість приготовлялась.

Зате поруч із представниками влади заняли місце члени правительственного комісаріяту „Народного Дому". Їх присутність на святі в характері одиноких пресвітників місцевого не-польського населення дуже знаменна, бо вони в значній части належали до денікінської і колчаківської армії. Тепер ідуть балачки, що поляки змінюють орієнтацію і, занехавши ставку на українців, зближаються до „русских". В Галичині все більше й більше симпатії в польських провідних кругах має ідея зближення до цих кол, які репрезентують історичну Росію. Демонстративне братання з учасниками денікінських і вранґлівських формацій говорить на всякий випадок про деяке отверезіння в поглядах польських політиків на „белое движеніе". Те, чого вони не могли зрозуміти в 1920 р., зрозуміють може тепер, по 10 роках. Очевидно, краще пізно, як ніколи" — кінчить дописувач.

В отсьому дописові смішне тільки одно: меґальоманія чи наївність його автора, який старається представити ліліпутну групку М. Бачинського, що в комплеті явилася на описаному святі Йордану, якоюсь репрезентацією народу, та ще й такою, що „репрезентує історичну Росію", до якої, мовляв, схиляються симпатії польських провідних кругів. Пощо таке писати, коли загально відомо, що ті „симпатії" — це звичайне відношення пана до наймита?

Адвокати протестують проти п. Цара.

П. Стан. Цар, що був ще недавно міністром справедливости став звичайним смертником. А тоді пригадав собі, що є з професії адвокатом і вніс до адвокатської Ради у Варшаві прохання, щоби вписати його в список членів II Палати. Адвокатська Рада не приняла п. Цара відразу, як це робить у випадках, коли щодо особи її кандидата нема ніяких сумнівів, а вивісила його зголошене прізвище в Раді напротязі місяця, згідно з формальністю. Вже досі ввійшли до Ради Адвокатів заяви збірного спротиву щодо особи бувш. міністра, якому пригадують, що за ввесь трьохлітній час свого урядування він причинився до видання розпорядків, які не стояли на сторожі охорони права і сам нарушував деякі закони конституції.

Після заборони Собору.

Що буде дальше?

У звязку з забороною скликання Собору православної церкви в Польщі повідомляють нас, що в недалекім часі відбудеться собор (нарада) всіх православних епископів. Справа скликання Собору прав. церкви буде обміркована в соймі, де в адміністраційній комісії вже є наглий внесок Українського Парляментарного Клюбу в цій справі. Автором внеску є посол Хруцький, який відбув недавно у справі Собору окрему нараду з митрополитом Діонізієм. Посол Хруцький має поінформувати митрополита Діонізія також про настрої серед православного населення Волині й Холмщини і про вислід парохіяльних та деканальних виборів на цих землях. Після цього збереться на нараду парляментарна комісія для оборони православної церкви. До цеї комісії входять, як відомо, посли і сенатори православного віроісповідання. Ця комісія старається прискорити вирішення згаданого наглого внеску у справі заборони Собору.

Чинші в міських домах.

Хто боронив льокаторів у міських домах перед підвишкою чиншів?

У неділю 26. січня відбулося у Львові віче льокаторів міських домів, на якому протестовано проти ухваленої недавно прибічною радою підвишки чиншів у міських домах. З виголошених на вічу промов виходило би, будьто би після уступлення соціялістичних членів прибічної ради одинокий жидівсько-народній клюб цеї ради виступав проти підвишки чиншів та боронив інтересів бідної частини львівського населення.

Таке представлення речі незгідне з фактичним станом. Перший і одинокий, що виступив рішучо проти підвишки чиншів, був голова Українського Клюбу в прибічній раді сенатор **В. Децикевич**, який на кількох засіданнях бюджетової комісії, а також на пленарному засіданні прибічної ради осудив внесення міського заряду в справі підвишки чиншів як несуспільні та подиктовані чисто фіскальним духом.

Сенатор Децикевич пригадав м. і., що як на весну 1928 р. громада Львів ухвалювала затягнути позичку на будову домів, то міський заряд і прибічна рада згідно обстоювали становище, що міські доми можуть приносити лише дрібний прихід на покриття частини опроцентування будівельного капіталу та амортизації. Будову мешкальних домів громада підняла у виконанні своїх суспільних обовязків, щоб облекшити мешканеву нужду. Таксамо як громада затягала позички на будову мешкальних домів, затягала вона також позички на будову шкіл, доріг, каналів то-що. Всі ті видатки повинні бути покривані з загальних громадських фондів, тому, що нема суттєвої ріжниці між будовою шкіл, доріг, каналів і будовою мешкальних домів, піднятою з чисто суспільних оглядів. За вживання помешкань у міських домах ужитковці повинні очевидно платити чинш, одначе при устійнюванні тих чиншів слід не спускати з ока суспільних оглядів, для яких виконано будову.

Аргументи сенатора Децикевича не переконали, на жаль, ні бюджетової комісії ні прибічної ради. Шож до жидівських членів прибічної ради, то вони дійсно разом з українськими членами голосували проти підвишки чиншів у так званих бараках для бездомних. Одначе щодо самої засади підвишки вони не підносили сумнівів і були згідні з зарядом міста, що міські доми повинні приносити прихід, який покривав би кошти опроцентування будівельного капіталу, амортизацію будинків, кошти консервації й адміністрації та кошти опроцентування вартости будівельного ґрунту.

Більшовики руйнують Десятинну церкву в Київі.

„Всеукраїнський союз безбожників" приступить до руйнування Десятинної церкви в Київі. Дзвіниця цеї церкви вже зруйнована. Як бачимо, більшовицька рука не вагається змести з лиця землі навіть цей дорогоцінний памятник архітектури княжої доби. Як відомо, історія говорить, що Десятинну церкву побудував Володимир Великий і хоч її пощадила неодна ворожа рука чужинецька, то не пощадив її союз таки українських безбожників.

Повстання в Київщині.

„Комуніст" пише, що серед селянства на Радянській Україні панує велике невдоволення й антирадянські настрої зростають. В районі Київа появився новий повстанчий відділ під проводом отамана Мухи. Муха виконав кілька нападів на радянські установи і вбив кількох комісарів. У селі Каликівцях біля Черкас селяни вбили представника комісії для колективізації сільського господарства Ткаченка. В звязку з цим арештовано 8 селян.

Володимирщина.

Розвязання „Просвіт" у Володимирщині. — Судова розправа за збірні лекції. — Проба оснування хрунівського товариства. — „Забава" гідна свого „комітету".

Володимир Вол., 20. січня 1930.

Староство у Володимирі, як відомо, завісило було „Просвіту" у Володимирі і по селах володимирського повіту. Проти рішення староства Рада Т-ва „Просвіта" у Володимирі зробила в свій час відклик до воєвідства в Луцьку. І на днях прийшло рішення воєвідства, яким розвязується Т-во „Просвіта" у Володимирі. Проти того рішення прислугує право відклику до міністерства вн. справ до 14 днів. Цікаво, що староство, завішуючи Т-во, подало було аж 6 точок як причини завішення, а воєвідство зредукувало ті причини тільки до трьох точок! Рада Т-ва внесла відклик до міністерства внутр. справ, хоч ніхто не сумнівається, який буде вислід. Наших послів просимо покористуватися више наведеним фактом на доказ „толеранції" у відношенні до „національної меншости", котра — до речі кажучи — становить на Волині 88 проц. населення!

Відомо також з попередніх чисел „Діла", що в селі Хмелівка, володимирського повіту заборонив командант поліції вести збірні лекції. Інтервенції батьків у старостві й у шкільнім інспектораті нічого не помогли. Мало того. Зроблено до суду у Володимирі донесення про недозволення навчання на учителя Білозора і Василя Прокопчука, власника дому, де відбувалися лекції. Дня 4. І. 930. відбулася судова розправа. Обвинувачені покликалися на свідків і тому розправу відложено. Про день нової розправи повідомить суд на письмі. Було б дуже бажаним, аби наша Парляментарна Репрезентація виделеґувала на той день сюди зпоміж себе одного адвоката до оборони обвинувачених. Справа великої ваги, бо тепер в ніодному селі не можна вести збірних лекцій! Про день розправи повідомлять обвинувачені в свій час.

Тепер, коли все, що українське, нищиться, коли навіть дитини не можна приватно вчити в рідній мові, коли в повіті нема ані одної української школи, ані одної освітньої установи — зявляються тут люди, котрі вже давно продалися з тілом і душею навіть не за миску сочевиці, а за марну еміґрантську карту побуту, котрим, як вони самі кажуть, близша „своя сорочка" і заходяться над оснуванням якогось „Українського Клюбу". (Найвищий час перестати профанувати слово „український". Назвіть собі своє діявольське діло по імени!) Кажуть, що ті людці малиб дістати

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ. 19)

Сміх землі.

Нарешті хлопець вирвався з його рук і побіг до дітей.

— В цьому хлопці хтось продовжує свій рід. А я? А рід Голянівський?

Обійшов кілька разів парк, вийшов на головну алею й сів.

— Спочиваєте?

Здрігнувся. Перед ним стояла Лідія. Сірі очі грали опалом, пофарбовані вуста тремтіли, обличча всміхалося, а одночасно повівало від нього сумом.

Поздоровкався й лише тоді відповів:

— Розвіюю думи, провітрюю голову.

— То ходім, будемо робити це разом. Я теж вийшла трохи освіжити душу.

Пішли. Розмова не навязувалася: щось перешкоджало, щось стримувало сміх і жарти. А яка-ж може бути розмова з жінкою без цього акомпаніяменту!

Йшли кілька кроків мовчки.

— Мені, — почала Лідія, — іноді соромно. Люди довкола цікавляться великими завданнями часу, великими питаннями повоєнного життя, стежать за громадською працею, беруть у ній участь. А я, починаю розуміти, що я щось повинна робити. Але, як і більшість жінок, не розумію, що довкола робиться. Не розумію подій, ні тої боротьби, яку ви видите...

Спинилася, дивлячись униз на свої маленькі сапянці.

— Розкажіть мені, за що ви, українці, боретеся?

— Це дуже зрозуміле. Ведемо боротьбу за те, за що всі народи світу боролися, борються й будуть боротися — за істнування.

— За насущний хліб? — здивувалася.

— За корито ведуть боротьбу лише звірята. А люди борються за право розвитку," як нації.

— Навіть цього не розумію добре.

— Себто за розвиток своєї культури, економічного добробуту, духової окремішности й рівноправности серед народів.

— Дійсно, просто й слушно.

— О ні, — всміхнувся Голянівський, — це не так просто. Для успіху цієї боротьби необхідна одна дуже важлива умовина: щоб усі члени нації цього бажали, це розуміли й для цього працювали. А ми ще не осягли такої свідомости всіх одиниць, з яких складається наша нація.

— І значить, у цьому напрямку працюєте?

— Так, але нам перешкоджають, виривають із нашого фронту одиниці.

Лідія прикусила вуста.

— Прошу, кажіть далі.

— Для цього вживається всяких засобів: школи, друковане слово, гроші, релігію, переманювання на свій бік обіцянками. Особливо багато заходів уживається, щоби викликати в нашому народові дезертирство.

— Яке дезертиство?

— Дезертирами ми називаємо тих, що відцураються свого народу.

Ліда тремтіла.

— І як ви до них ставитесь?

— Звичайно, як і інші народи.

— Так, так, — якось дивно повторяла вона.

— І караєте їх за це?

— Для дезертирів одна кара — смерть.

Ліда скрикнула й вхопилася за груди.

— Що з вами?

— Нічого. Ви перелякали мене. Невже ви їх?...

— Ха-ха-ха! — голосно засміявся Голянівський. — Вони й без цього трупи, з якими ніхто не воює. Трупів лише викидають, щоб не псували повітря й не заражували інших. Але я бачу, що ви зблідли. Що з вами? Сядьте, спочиньте.

Сіли в холодку. Лідія трохи заспокоїлася.

— Говоріть далі.

— Може краще мовчати. Я бачу, що мої слова занадто вас хвилюють.

— Я люблю сильні враження. Прошу.

— Отже трупів викидають. А тому дезертирів лише відсовують від громади. Їх повинні цуратися батьки, жінки, діти, знайомі...

Голянівський, трохи подумавши, продовжував:

— Цими днями я познайомився з одною такою драмою в одній українській родині.

Докладно оповів про те, як він на селі зайшов до одного старого чоловіка та як той оповів йому про свою дочку, що відцуралася свого народу й віри.

Лідія за кожним словом цього страшного оповідання щораз більше схиляла голову і щораз сильніше стискала собі пальці й сціплювала вуста.

— Як він називається? — спитала здушеним голосом.

— Не знаю.

— А ця зрадниця?

— Теж не знаю.

Відітхнула.

— То оповідайте далі.

Коли Голянівський дійшов до того моменту, як нещасний батько впав в істерику, вигукнула несамовитим голосом:

— Прокляття!

І застогнала так, що Голянівський зараз висипав на свою голову всіх російських чортів за своє оповідання. Побіг до будки й приніс їй води. Випила й трохи заспокоїлася. Голянівський взяв її під руку й завів додому.

Коли вийшов на вулицю, відітхнув повними грудьми:

— Уявляю собі її майбутнього чоловіка. Зазнає щастя від таких чулих моментів.

Раптом блискавкою майнуло в його голові:

— Але чому вона так зареґувала?... — Може це й є те страшне, що має оповісти мені Семенюк?

В голові поморочилося. Відчув знову старий рашній біль. У вухах гуділо від істеричного сміху.

XXVI.

Голянівський після того, що бачив у парку, готовий був тікати від жінок на край світа. Але обіцяне слово змушувало його йти до Олі, яку запросив на обід.

(Продовження буде.)

безплатно льокаль, а також удержання для кількох одиниць, як секретаря, інструктора то-що. Не будемо переконувати тих нещасливців у їх моральнім упадку, бо їм це кажуть тут усі до очей і вони хіба цього свідомі. Можемо хіба звернути їм увагу, що все одно їх робота не доведе до мети. Громадянство знає, з ким і куди йому йти!

На Новий Рік (14. І.) устроєно тут ялинку. Все булоб як слід, якби ялинку устроїло котресь своє товариство чи відомі зі своєї громадянської праці люди. Тимчасом звився якийсь „комітет“, ніким невибраний, котрий поспішився збирати датки на листах такого змісту: „Lista podarunków na choinkę dla biednych dzieci prawosławnych“. З того — самозрозуміло — повстали непорозуміння. Дехто дописував: „Ініціяторам уряджения ялинки слід звернути увагу на обовязок шанувати рідну мову“, дехто давав даток з застереженням, а найбільше було таких, що свого підпису взагалі не хотіли дати на ті листи. Молодь постаралася про плякати поправно написані, де між іншим було зазначено, що ялинку уряджується для українських дітей. Та це не подобалося „комітетові“ і він розвісив свої плякати, де було подано, що уряджується ялинку для православних дітей та що потім буде забава, на котрій буде грати „оркіестра жута“. І відбулася та ціла забава так, як можна було передбачити. „Комітет“ обурювався, що молодь важилась удекорувати салю жовто-синіми прапорцями і казав їх поздирати... По ялинці відбулася „забава“, гідна „комітету“. Все пяне до безтями верещало, розкидало плащі, кальоші то-що, а на завершення завело зовсім правильну бійку... „Оркієстра“ мала дути до першої години, але що всі повтікали, куди могли, то „комітетові“ не лишилось нічого більше до роботи, як зліквідувати „забаву“ значно скорше. Аж такого треба було скандалу, аби тутешня молодь зрозуміла, що вона попала в не-своє товариство. Нехай-же це буде пересторогою на другий раз, а як подібний „комітет“ важився би шось подібне уряджувати знову — то відразу сміливо й гідно запротестувати!

Семанишин.

На парляментарній арені.

Майоризація українців у самоуправі.

На останньому засіданні адміністраційної комісії *посол Целевич* виголосив таку промову:

Висока Коміссіє! Перед хвилиною поставив вшехпольський пос. Дзержавський внесок, щоби до виборчої ординації до повітових рад на території Східної Галичини впровадити національні курії. Члени польської й української курії малиб мати рівну скількість членів у повітових радах. В цей спосіб пос. Дзержавський думає, що польському й українському населенню забезпечиться згідно з вимогами справедливости участь у повітовій самоуправі і що це запевнить згідливу співпрацю обох народів над господарським і культурним розвитком повітів.

Проєкт Дзержавського повинен носити назву: „внесок про спосіб, в який можна штучно забезпечити в повітових радах на території Східної Галичини більшість польському населенню“. Що цей проєкт має направду таку ціль, зараз спробую виказати.

В першу чергу мушу зазначити, що сама інституція національних курій не є знана ані в науці політичного права, ані в практиці. Згадує про них лише закон про самоуправу 3-х східно-галицьких воєвідств з 1922 р. Наведу погляди на цю інституцію чужинця, а саме італійського посла у Варшаві Томасіньою. В своїй книжці „Відродження Польщі“ зазначує він, що закон про тимчасову самоуправу 3-х східно-галицьких воєвідств предложив польський уряд чужинецьким послам. Від себе зауважує Томасіні, що на його погляд національні курії не забезпечують зовсім прав українського населення і що також англійський посол заявив офіціяльно польському урядові, що англійське правительство уважає цей проєкт невистарчаючим для забезпечення прав українського населення. Це є думка чужинців про інституцію національних курій. Від себе мушу замітити, що проєкт пос. Дзержавського про національні курії стоїть у різкій суперечности з постановами польської конституції і з міжнародніми договорами польської держави, а зокрема з договором про оборону прав національних меншостей. Конституція і міжнародні договори вимагають, аби всі горожани були рівні перед законом і мали рівний вплив та значіння в публичному житті. Чиж можна говорити про рівноправність українського населення у відношенні до польського населення, коли кільканадесять тисяч українського населення в повіті має мати такий самий вплив і таку саму силу, як кільканацять тисяч польського населення? Та ні! Я сказав невірно. На основі проєкту пос. Дзержавського польське населення малоб рішучу перевагу над українським населенням, тому, що в повітовій раді засідає ще з рішаючим голосом повітовий староста, який у спірних випадках все рішав би в хосен польських членів повітової ради. Подивляю відвагу пос. Дзержавського, коли він говорить про справедливість свойого внеску. Принятття внеску пос. Дзержавського було би перечеркненням прав українського населення в повітових радах, рівнялосьб віддавним повітових рад в руки польського населення.

Не розумію одного, чому пос. Дзержавський зголошує свій внесок щойно сьогодня. Ми радили довший час у підкомісії при співучасти пос. Дзержавського над законопроєктом про виборчу ординацію до повітових рад, уґодили по можливости найважніші постанови законопроєкту, а тепер несподівано пос. Дзержавський виступає з новим внеском. Внесок цей уважаю демонстраційним внеском, який має на меті унеможливити отсій соймовій сесії ухвалити виборчу ординацію до повітових рад. В імени Українського Клюбу заявляюся рішуче проти внеску пос. Дзержавського і проти всіх спроб проволікати справу переведення нових виборів до повітових рад на території Східної Галичини.

Злуч. Держави мають клопоти.

Американські економісти заповідають для Злуч. Держав невеселу господарську крізу на лютий, у звязку з біржевим крахом, який ще досі незліквідований. Одначе автомобільний промисл, що є звичайно для Америки барометром економічного життя, виявить цього року лише невеличкий спадок у порівнанні з минулим роком. Девятнацять головних фабрик авт в Америці заявило вже в сенаті свій протест проти пропонованої Францією підвишки мита на ввіз американських авт. Таку саму охорону проти американського автового промислу задумує приготовити також Німеччина, йдучи солідарно з Францією.

Мексик зриває з СРСР.

Мексик зірвав взаємини з урядом СРСР. Є це один з успіхів політики Злуч. Держав, що віддавна пробували відтягнути Мексик від симпатій до Москви, що створила собі там центр комуністичної пропаганди. Першим здобутком цієї пропаганди могла почванитись представниця СРСР у Мексику, відома діячка й письменниця Коллонтай. Підбурення індіян у Ґуатемалі й конфлікти Нікараґуї були овочами комуністичної пропаганди. Тепер державний департамент заняв рішуче вороже становище супроти порозуміння з Москвою.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямнім!

До ювилею „Діла“.

В. МУДРИЙ.

У 50-ліття „Діла“.

(Продовження.)

Отже весь той рух, що покликав до життя і „Вечерниці“ і „Правду“ і „Просвіту“ і „Т-во ім. Шевченка“ і „Діло“, що наладнав звязки з Великою Україною, був наскрізь національний, що не орієнтувався ні на Росію, ні на поляків, а на власні сили, на власну працю та її здобутки, отже це був рух проти зневіри. Народовці розвивали свою працю оглядно, поводилися довго зі „старою Русю“ в рукавичках і хоч проти старо-руського „Слова“ виступили з „Ділом“, то в цьому „Ділі“ вели не тільки *обєднуючу* національно-свідомі елементи (як тоді дехто казав: українофільські), але й політику *приєднуючу* численних людей з табору старої Руси. Отже в перших роках свого існування „Діло“ на внутрішньому фронті було дуже оглядне і воно обєднувало і приєднувало. А робило це між іншим і тому, щоби мобілізувати всі наші народні сили. Пізніше це змінилось. А змінилось тому, що стара Русь скорчилась, зломилась, а на її місце прийшли русофіли новішого, вже наскрізь ренегатського зразку. Тоді почалась у „Ділі“ завзята боротьба з ними, боротьба неперебірчива.

Але згодом і в народовецький табор закралася зневіра у власні сили, що випливала зновже таки з безуспішности нашої політики і малто ужиткових її досягнень. Прийшла нова ера 1890 р., тобто угода з поляками, отже своєрідне польонофільство. „Діло“ виступило проти новоеристів, бо стояло на становищі віри у власні сили і у власну працю. Наслідок цього був такий, що проти „Діла“ почав виходити „Руслан“, як орган „Католицького Русько-Народнього Союзу“. Та це вже не зашкодило „Ділові“, що мало за собою 10 літ праці, що мало свою славу й популярність у краю та численних, відданих собі оборонців.

Ведучи тепер двохфронтову боротьбу на нашому ґрунті, себто боротьбу з москвофілами та новоеристами, „Діло“ гартувало себе, виробляло й поглиблювало національний світогляд. Разом з тим „Діло“ вело безупинну й завзяту боротьбу на фронті польському. Вже сам факт істнування цих двох, чи краще трьох найближчих і безпосередніх фронтів боротьби, а крім цього ще й затяжна боротьба з російським царизмом, що гнобив український нарід та сковував українське слово на Великій Україні, мусів вливати на розбуджування віри у потенціяльну енерґію українського народу, мусів заставляти наших діячів до збирання, мобілізації та відповідної підготовки національних сил до праці, до активного й орґанізованого її самовияву.

І дійсно та праця-боротьба мала для нас величанське значіння. Перед війною зайшли ми були під оглядом орґанізації національних сил вже дуже далеко. Національна свідомість піднялась так високо, що в 1918 р. ми дійшли до того, про що передтим мало хто поважно думав, а ще рідше хтонебудь вірив.

Найбільша заслуга в тому всьому „Діла“, бо ніщо так не впливає на душу і психіку провідних кол громадянства, як друковане слово, слово, подаване в щирій, переконуючій формі. А „Діло“ все було щирим і при тому річевим, все вчило позитивної праці, все носило в собі глибоко вкорінене почуття відповідальности й ніколи не давало на своїх сторінках місця героям фрази, тільки героям праці, передовсім практикам громадської роботи. І саме тому воно промовляло переконуючо не тільки до тих, що були звязані з його ідеольоґією через свою приналежність до національної української партії, але й до тих, що були поза її орґанізаційними рямцями. Словом, „Діло“ змонополізувало було майже всеціло кермування прилюдною опінією українського народу на західньо-українській землі. І досі цеї керми ніхто йому з рук не вибив.

З погляду на тло, середовище й умовини праці муситься поділити діяльність „Діла“ на дві доби: передвоєнну й повоєнну. Передвоєнна діяльність, себто обєднуюча й виховуюча національно роля „Діла“ була облекшена передовсім тим, що всю національну працю вели у нас до самої великої війни та революції люди малощо не одного й того самого покоління. Всі вони були із собою більше-менше, що так скажу, зіграні не тільки в одній партії, але в усіх національно-українських партіях. І для українського національного демократа, і для українського радикала, і навіть для українського соціял-демократа „Діло“ було цінною трибуною українського вільного слова. Тоді не було надміру розвиненої, до абсурду доведеної партійної казуїстики, не було такого партійного засліплення, що доводить нерідко до безглуздя, не було взаїмного упередження, а була віра людини в людину, була віра одних у щирість других, було взаїмне пошанування й толеранція. Тоді всі вели солідарно завзяту боротьбу з москвофільством з одного і з польською політикою з другого боку. Памятаємо добре перед війною часи, коли в редакції „Діла“ були радикали, а був час, що й головним редактором „Діла“, яке було фактично органом національно-демократичної партії, був радикал (пок. Яр. Весоловський). Ці ідилічні часи безповоротно минули.

По великій війні справа значно більше скомплікована. На нашому політичному полі не стало вправді орґанізованих новоеристів, але зате заогнилися партійні відносини між національними українськими партіями. На перший плян висунулись ріжниці соціяльно-політичних світоглядів, а не тактичні розходження при реалізації таких чи інших постулятів національної політики. Крім національно-ренеґатського москвофільства зявився на нашій політичній арені ріжноформний більшовицький інтернаціоналізм: чи то у формі комунізму (сельробізм), чи у формі т. зв. радянофільства, яке, до речі, є теж наслідком зневіри у власні сили.

Нині національний і комуністичний чи комунофільський табори — це два окремі світи, світи що себе взаїмно виключають, що один побіч другого не можуть спокійно, без завзятої боротьби, істнувати. Застановлятися над причиною цього ново-

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Жалібна книга.

Ювилей „Діла" видається мені дуже пригожим моментом, щоби запропонувати його редакторам одну, так сказати по-чужому, „іновацію". Не буде це пропозиція заступити політичні статті сенсаційними, а комунікати установ платними оголошеннями чи щось у цьому роді. Нічого революційного і нічого щодо зміни часопису. Бо це все, — знаю прегарно, — звязане з двома недосяжними ідеалами нашої преси: з долярами й передплатниками.

Пропоную скромну річ: щоби редакція завела в себе (у своїм льокалі, а не в часописі!) „жалібну книгу". („Жалібний" треба виводити одночасно від двох слів, що мають ріжне значіння: „жалоба"-скарга і „жалоба"-смуток, жалібний одяг.) Чехов у своїм безсмертнім нарисі показав світові, яку ролю може відограти така книга золотих думок для всіх, що проходять через якийсь льокаль. Ріжні музеї й інституції мають таку „золоту книгу", де почесні, виімкові гості вписують свої прізвища, докидаючи іноколи якусь поетичну фразу чи фільософічну сентенцію.

Та не такий збірник маю тут на думці. А книжку, яку мають великі готелі великих столиць, де гість може в кожній хвилині записати своє побажання і скаргу, оскільки він невдоволений.

Ювилей „Діла" видається мені дуже пригожою хвилею, щоби завести в редакції таку книгу на нове 50-ліття перш усього тому, що підчас цього ювилею обсипали сеніора нашої преси численними й голосними компліментами. А це небезпечний знак! Бо коли наш земляк хоче когось обмазати, то він починає звичайно з того, що йому „мастить". Пильні слухачі могли були запримітити навіть на ювилейнім бенкеті „Діла" одну з промов, в якій промовець натякнув присутнім на ті всі хиби „Діла", які, очевидячки, щезли би негайно, якби він узяв у свою руку редакторське перо...

Уявляю собі так: приходить до редакції якийсь гість і починає з прихильности до часопису підавати ґеніяльні думки й проєкти, якби-то в ньому поправити це й те... Замісць перечити йому та вияснювати, чому ці реформи нелегко здійснити, його садовиться на крісло і кладеться перед ним „Жалібну книгу": „Будь ласка, напишіть це..."

За яких шість місяців редакція може мати таке щось у роді „притч Соломона". Прийде який діяч і почне доказувати, що в „Ділі" безумовно забагато закордонної політики, редактор відчинне „Жалібну книгу" і показує йому десять голосів поважних діячів, які заявили, (на письмі!) що в „Ділі" безумовно замало закордонної політики. „Жалібна книга" може віддати ще й цінну послугу самим проєктодавцям і реформаторам. Не кожний із тих, що мають багато ідей у силі памятати, що він пропонував перед кількома місяцями. Буває й таке, що ті самі, які вихвалювали „Діло" під небеса за його обєктивність, починають одного дня доказувати, що обєктивність є відсутністю всяких поглядів, коли вона наприклад дозволяє часописові критикувати — кого? — старого прихильника „Діла", який прецінь завсіди присилав за часопис передплату і не жалав його за дурно!

Правда, що „Жалібна книга" — це трохи сумна назва. Але зате вона може бути дуже весела в середині. З неї співробітники часопису можуть черпати гумор, що, як відомо, впливає корисніше щодня у денникарській праці, як святочні привіти й побажання раз на пів століття. Колиж критики й симпатики „Діла" будуть відмовлятись вписувати в „Жалібну книгу" свої думки, тоді, нехай члени редакції... роблять це самі. Я певний, що вони мають чимало матеріялу до такої книги і, на жаль, не можуть його використати на сторінках „Діла".

Жак Іжак.

го комуністичного світу тут не місце, але він для всякого національного руху й національного відродження у своїх наслідках убийчий.

Не диво, що „Діло", яке перед війною плило по життєвих хвилях теж з немалим трудом і попадало час до часу в обійми бурунів, по війні мусить мати до діла з самими життєвими бурунами. Перед війною, як сказано, всю національно-культурну й національно-політичну працю вело малощо не одно покоління. По війні ми маємо в нашому нутрі вже й поважну боротьбу ґенерацій. Ми обсервуємо змагання між тими, що сходять з арени, бо мусять сходити згідно з законами життя (дарма, що не все хочуть), і тими, що цю арену здобувають, опановують. Боротьба черґуючих поколінь є все незвичайно прикра й болюча. Бо з одного боку стоять люди зрілі, зрівноважені та довірені, а з другого люди молодечого запалу й ініціятиви та фантастичного нераз полету, зате з найбільшою і непростимою в понятті старих хибою, а саме: що вони молоді. І ця боротьба в нинішніх наших обставинах дуже прикра.

Самозрозуміло, що ця боротьба не може поминути „Діла", не може не полишити на ньому свого сліду. Партійна засліпленість, москвофільство, радянофільство, комунізм, боротьба ґенерацій — ось усі ті елементи, що складаються на те тло, на ті життєві, противні хвилі нашого внутрішнього життя, які треба побороти, крізь які треба пробиватись до мети. А та мета не багато змінилась тепер від передвоєнної. Та мета — це поворот до тих великих моментів, якими завершилась передвоєнна доба нашого національного ренесансу. Перед війною та мета була менше ярка, менше ясна, дальша. А нині вона ясна і близька. І хоч може наша мета має стількиж труднощів і стількиж обєктивних даних на реалізацію в даних умовинах, що й передвоєнна, то фактично для нас вона нині наскрізь реальна, а до того категорична.

(Докінчення буде.)

З суспільної гіґієни.

Протитуберкулічна вистава Українського Гіґієнічного Товариства у Львові.

Святочне відкриття цієї вистави відбулося в неділю вполудне у великій салі Т-ва „Українська Бесіда" (Рутовського ч. 22). Виставу відкрив голова Т-ва д-р М. Паньчишин, вказуючи короткими словами на значіння туберкульози як суспільної недуги та на великі страти, які вона приносить спеціяльно нашому народові.

Цикль викладів трьохденника, полученого з виставою, заінавґурував д-р М. Музика викладом про бактеріольоґію і патольоґію туберкульози. Виклади будуть відбуватися ще до вівтірка включно, як було заповіджено.

Вистава може бути ще кілька днів продовжена, оскільки нею заінтересується ширша публика. Хто був на виставі, міг наглядно переконатися, що ця вистава, зложена з усяких графіконів, статистичних таблиць, фотографій із санаторій, знимок Рентґена, патольоґічних препаратів та муляжів, улаштована дійсно зразково. Тому пожаданим булоб, щоби ціле наше громадянство використало цю виставу для себе, а спеціяльно, щоб оглянуло її якнайбільше число нашої шкільної молоді. Вистава говорить сама про себе, зрештою при образах поміщені всюди дуже річеві і змістові пояснення. Вступ за добровільними датками, для шкільної молоді вільний.

Похорони жертви кр'вавої розправи.

Дня 18. І. ц. р. в селі Розтічки, пов. Долина, відбулися похорони **Стефана Кошиняя-Витвицького,** жертви крівавої розправи, про яку ми вже писали у вчорашньому числі „Діла". Похорони були поважною, сумною маніфестацією українського громадянства. З дооколичних сіл і міста Болехова прибули селяни, робітники, міщани й інтеліґенти в числі понад три тисячі з процесіями і вінками, від читалень „Просвіти", кооператив, Луґів і церковних брацтв. До панахиди стало сімох священиків з дооколичних сіл. Прощальну промову при винесенні з хати домовини мав о. парох з села Витвиці, а над могилою парох Мізуня о. д-р Михайло Дорожинський, п. Шиян з Гошова, особистий приятель покійного і посол Максимович. Промовці вказали на заслуги молодого, вельминадійного громадянина, що пішов передчасно в могилу тому, бо невпинною, рішучою працею вказував шлях до кращого майбутнього українського народу. Українське громадянство все без вийнятків з жалем провожало народнього робітника на місце вічного спочинку. Ці похорони зробили на всіх учасників дуже глибоке враження.

З постійної хроніки.

З Москви повідомляють, що головний військовий суд судив у Ленінграді 5 б. старшин царської армії, які тепер служили в червоній армії і вели проти більшовиків тайну пропаганду. На кару смерти засуджено: Шіллера, Гаева, Карташева і Федотова, а Биткіна на 10 літ вязниці. Головний обвинувачений Шіллер і після присуду заявив, що він є ворогом радянської влади.

Новий ґен. виборчий комісар.

Премієр Бартель представив президентові держави внесення на звільнення згідно з внесеною просьбою Ст. Цара зі становища ґен. виборчого комісаря і Фел. Дуткевича зі становища заступника тогож комісаря. Рівночасно премієр предложив президентові внесення іменувати на осн. опінії зборів президентів Найв. Суду суддю Ст. Ґіжицького ґенеральним виборчим комісарем, а суддю Вл. Качинського його заступником.

Сойм у середу.

В середу рано буде пленарне засідання сойму. Розглянуть на ньому низку проектів законів, головнож про додаткові кредити. М. і. розглянуть звіт правничої комісії про внесення пос. Гартґляса щодо здержання ексмісії орендарів ґрунтів, занятих під будову, у межах міст, містечок, сіл і осель. Вкінці звіт правничої комісії про проект закону про охорону свободи виборів перед надужиттям влади урядовців.

Бюджетовий преліміпар ухвалений.

Соймова бюджетова комісія приступила в понеділок до третього читання бюджетового преліміпаря. На вступі відкинули внесення пос. **Целевича** про відкинення бюджету в цілости. При бюджеті президента держави відкинули всі поправки пос. Корнацького та Рибарського про скреслення в ріжних параґрафах. При бюджеті сойму приняли всі поправки референта пос. Домбського. Бюджет Найв. Контр. Палати, до якої прибули деякі поправки, приняли в попередній стилізації. Бюджет президії ради міністрів приняли в стилізації другого читання. В справі дисп. фонду мін-ства вн. справ уряд пропонував привернути весь кредит 6 міл. зол. Внесення це відкинули, а приняли внесення референта пос. Путека про вставлення 3 міл. зол. як дисп. фонду. Довшу дискусію спричинила поправка пос. **Целевича,** щоби в бюджеті здоровної служби, при параґрафі боротьби проти алькоголізму, після вияснень зазначити, що з того 200.000 зол. призначується як субвенція для українського протиалькогольного т-ва „Відродження" у Львові. В голосуванні цю поправку відкинули 14 голосами проти 9. Відкинули поправку пос. Стадніцького про вставлення 15 міл. зол. на поправлення здоровництва. Ухвалили половину жаданої урядом суми, на удержання поліційних коней, одначе ці гроші (370.000) мають піти на справлення льокомоційних засобів, а коні мають продати. В надз. видатках уряд предложив новий параграф „спис населення" в сумі 4,500.000 зол. Суму цю ухвалили. В доповненні в приходах із пашпортів приняли на осн. нового обчислення, що признає знижку пашп. оплат, 4.500.000 зол. У бюдж. преліміпарі мін-ства рільництва приверпули всі позиції з 2. § „ріжні особові видатки" згідно з урядовим преліміпарем. Дуже довгу дискусію викликала поправка пос. **Целевича** та Квапінського (ППС) про признання субвенції для **Сільського Господаря** у Львові в сумі 150.000 зол. Промовляли пос.: **Хрупький, Целевич,** Квапінський (ППС), Чапінський (ППС), Пшедпельський (ББ), Ратай, Домбський, Керн. Цей останній зазначив, що мін-ство опрацювало заг. умовини користування із субвенцій та нема в них ніякого застереження щодо національности. Після дискусії в голосуванні відкинули поправку 14 голосами проти 12. Ухвалили ще дві зміни в преліміпарі емеритур. Емеритури, преліміновані урядом у сумі 94,191.000 зол. обнижено о 5,163.000. На емеритури для принятих до служби держ. урядовців, яким вона належиться на основі віденського трактату (внесення **пос. Целевича)** преліміпували 29,249.000 зол. Підвищили о 500.000 зол. суму на емеритури для непринятих до служби бувш. старшин і підстаршин бувш. звойницьких держав, яким належиться емеритура на осн. того самого трактату.

На цьому наради перервано. Найближче засідання комісії у вівторок.

Протиурядова змова в Мексику.

В місті Мексику викрили велику змову проти уряду. Поліція перевела ревізію й арештувала 14 людей. Найшли зброю й вибухові матеріяли.

НОВИНКИ

— **Концерт Іванни Синенької Іваницької у Львові.** З музичних кругів довідуємося, що небавком виступить у Львові з власним концертом абсольвентка празької консерваторії, артистка-співачка **Іванна Синенька Іваницька,** яка концертувала минулої осени з великим успіхом у Чехословаччині та на Буковині.

— **На карти „Рідної Школи“, звільняючі від алькогольних напоїв** з нагоди Різдва Христового, зложили в золотих отсі Вп. Громадяни: по 10: Нестор Осип — Левандівка і д-р Саноцький Іван — Надвірна; по 5: Яцковський Карло— Дембіца, Мивицієва Амалія — Надвірна, Збудовський Роман — Надвірна, д-р Николайчук Микола — Надвірна, д-р Селепей Дмитро — Надвірна, реєнт Дідицький Олександер — Калуш, посадник Свищ Василь — Надвірна і д-р Коритовський Тарас — Калуш; по 4: Заячківська Марта — Надвірна; по 3: Пеленський Осип — Бережани і Сілінський Мирон — Калуш; по 2.50: Луців Юлія — Надвірна; по 2: з Надвірної: Демянчук Михайло, Марцінковський Юліян, Гречківський Іван, Клапоущак Володимир і інж. Цебрівський Дмитро, — з Калуша: о. Тисовський Володимир, д-р Сохацький Іван, дир. школи Курдидик Онуфрій, дир. Мигович Петро, Возняк Антін, дир. Бариш Тимотей, дир. Загаєвич Степан, Аронець Іван, суд. Микласевич Вінкентій, д-р Білецький Володимир і управ. школи Сімків Терентій — Станькова; по 1: з Левандівки: Гнідецьова Софія, Фітьо Микита, Ґрешак Дмитро, Щур Іван, Капарник Іван, Юрків Іван, Мартин Михайло і Ошипко Осип та 0.50: Касиндяк Дмитро — Левандівка. — Хто слідуючий?

— **Злодії стріляють до поліції.** В селі Викоти, у Самбірщині, злодії закралися до торгівлі Михайла Лихви і почали там ґаздувати. Поліція сполошила їх і почала стріляти з крісів за втікаючими. Стріли хибили, а тоді злодії відкрили стрілянину до поліціянтів, після чого повтікали. Всеж таки поліція арештувала їх, а саме Осипа Костуса, Івана Проса й Осипа Домбровського.

— **Вломники в касі інвалідів.** Минулої ночі вдерлися вломники до каси союзу польських інвалідів при вул. Сакраменток у Львові і хотіли її розбити. На щастя, з вулиці Сакраменток надійшла поліційна стежа і виполошила злодіїв, які перервали свою роботу й почали втікати через паркани. Поліція стріляла до втікаючих злодіїв і поранила одного з них, але так легко, що злодій крикнувши: „Ой! ой!“ утік невідомо куди, залишивши на вулиці сліди крови. Злодіїв не висліджено.

— **Невдалий напад на поїзд.** Уряд стації Перзенківка повідомив поліцію, що біля моста при Любинській дорозі злодії напали на товаровий поїзд ч. 99, зірвали у двох возах пльомби і намагались ці вози ограбити, але не мали щастя, бо саме в цих возах, на які вони попали, були тільки штучні навози, з яких очевидно бідні злодії не могли скористати й огірчені, клянучи долю, повтікали.

— **Епідемія самовбивств серед комсомольців.** „Вечерная Москва“ повідомляє, що на останнім конгресі комсомольських організацій у Москві ухвалено між іншим почати боротьбу проти епідемії самовбивств у СРСР. Виявилося, що минулого року самовбивством закінчило життя понад 200 комсомольців і що причиною самовбивств була нужда та зневіра в комуністичні ідеали.

— **З гумористики політичного життя.** Як відомо, мадяри не дуже люблять румунів, а румуни мадярів, але на конференції в Газі румунські і мадярські делегати мусіли засідати до спільного стола і часто говорити собі навіть солодкі слова. Та всеж таки мадярсько-румунська ненависть до себе вилізли і тут, як шило з мішка, і то при дуже гумористичній пригоді, про яку тепер пише преса: Румунський делегат, міністр Тітулеску, приїхавши до Гаги, замешкав у однім готелі, але кілька ночей не міг заснути, бо за стіною мешкала якась жінка з дитиною і ця дитина плакала від вечора до ранку і то так голосно, що бідний румунський міністр був просто в розпуці. Кілька разів міністр Тітулеску просив власника готелю, щоб він викинув цю крикливу дитину разом з матірю з сусідньої кімнати і переніс її деінде, тому, що він, не виспавшись через крик дитини, не може працювати на конференції і боронити інтересів Румунії перед мадярськими зазіханнями. Готеляр безрадно знизав раменами і заявив, що жінки з дитиною усунути не може, бо в цілім готелі нема вільної кімнати, а викинути її з готелю не має права. Міністр Тітулеску, огірчений до крайности, запропонував готелярові 200 золотих нагороди для жінки, якщо вона забереться з дитиною з готелю. Жінка вже готова була згодитись, але про цю історію довідався мадярський делегат, граф Бетлен, і в цій хвилині приїхав до готелю та заявив матері плаксивої дитини, що він заплатить їй 300 золотих, якщо вона залишиться й далі зі своєю дитиною в готелі, де є Тітулеску і якщо ця дитина буде далі щоночі своїм плачем псувати сон ворога Мадярщини Тітулеска. Мадярський делегат мав надію, що ця дитина зможе так розстроїти нерви Тітулеска, що він не зможе працювати на конференції та паралїжувати мадярські впливи. Матір плаксивої дитини, взявши 300 золотих, лишилася в готелі і бідний Тітулеску щоночі був далі слухачем діточого концерту, але вкінці не видержав і четвертого дня втік сам до іншого готелю, а жінка, заробивши на музиці свого немовляти 300 зол., лишилась далі в готелі.

— **Музей Бісмарка на ліцитації.** В Гамбургу вставлено на ліцитацію частину зборів музею Бісмарка. Досі продано бібліотеку Бісмарка, палицю і перо, яким він підписав договір на берлінськім конгресі 1878. Бібліотеку Бісмарка закупило соціялістичне видавництво за 2350 марок. За лист Бісмарка плачено по 27—30 марок, а за листи його жінки по 2—3 марки. Причиною продажі було те, що на цьому місці має повстати новий конкуренційний музей і то виставлений коштом Бісмарка.

— **Шевці в небезпеці.** Імпорт закордонних шевських виробів стає для наших шевців справжньою небезпекою. Статистика виказує, що через цей імпорт 140.000 дрібних шевських робітень у Польщі опинилось майже без праці. В останніх часах славний чеський шевський Форд Тома Бата дістав дозвіл утворити в ріжних містах Польщі філії своєї фірми і в місті Лодзі вже працює торгівля черевиків Бати. Наші шевці побоюються, що Бата остаточно доведе їх до руїни, бо краєві вироби з трудом видержують конкуренцію зі заграничними виробами.

— **Форд підвищив платні своїм робітникам.** Телеграма з Дітройту сповіщає, що у всіх заводах Форда з Злуч. Державах платні робітників підвищується з днем 1 грудня 1929. Найнижча денна платня в Форда буде тепер 7 долярів замісць 6 долярів. Всі інші робітники, яких платня вища як 7 долярів денно, дістали тепер додатково 5 проц. підвишки; 24.320 робітників від сього тижня буде одержувати денно по 7 долярів, а 113.642 робітників понад 7 до 10 долярів денно. Робота буде далі 8-годинна. Підвишка платень збільшить річно видатки Форда на 20,000.000 долярів. Таку саму підвишку Форд оголосив у своїй фабриці в Канаді. Там та підвишка побільшить річно видатки на платні на 1,000.000 дол.

— **З українського наукового життя за кордоном.** Дня 28. січня в салі „Клементінум“ у Празі відбулося засідання ч. 175 Українського Історично-Фільольоґічного Т-ва з таким порядком дня: Реферати дійсних членів: 1. Чеховича К. В. „Йосиф Добровський і українська мова“. 2. Білецького Л. Т.: До питання про літературну історію комедії В. Гоголя „Простак“.

— **Друкарські похибки.** У статті „З концертової естради“ „Діло“, ч. 20, треба в другій шпальті рядок 16-ий з долини після слова „сказати“ читати так: „сказати те саме, що при обох...“ Відтак у рядку 17-ім після слова „коломийка“ має замісць „що це вже“ бути: „що це все ж таки...“

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платить кооперативам дня 27. січня: масло десерове, пріма, солене, експортове, 1 кг. 5.20 зол., масло десерове пріма, несолене 1 кг. 5 золотих; 1 л. молока 34 сотики; 1 л. сметани, 1.70 золотого. Тенденція пів знижкова.

Еміґрантські справи.

До подій, звязаних із загальними зборами української еміґрації у ЧСР.

Недавно появився на сторінках „Діла“ допис про збори української еміґрації у ЧСР, на яких принято резолюції проти методів і засобів громадської праці, якими послугувалися пп. Шаповал М. і Григоріїв Н. В кілька днів по появі цього допису дістали ми листа з виясненнями від секретаріяту УПСР. у ЧСР, що відносяться до замітів, пороблених названими зборами пп. Шаповалові та Григоріеву. Тому, що в дописі була зачіплена особиста честь обох названих, дарма що чужих нам по ідеольоґії діячів, даємо місце виясненням секретаріяту УПСР на сторінках „Діла“. І допис про збори і лист, який далі містимо, свідчить про розклад, що віъся в поважну частину нашої еміґрації. Взаїмні непорозуміння та сварні доходять там уже до недозволених з національного становища границь. Публікуючи цей лист, заявляємо, що більше ніяких дописів на цю і їй подібну тему містити не будемо, бо вони тільки понижують нашу національну гідність та честь.

Зміст одержаного листа такий:

У звязку з надрукуванням в ч. 287. „Діла“ з дня 27. грудня 1929 допису „Загальні Збори Української Еміґрації в ЧСР“ за підписами пп. Є. Камінського, Фрищина і Сербина ласкаво просимо Вас надрукувати у Вашому часописі наступну нашу заяву:

1. Жадних „Загальних Зборів Української Еміґрації в ЧСР“ не було, а в днях 16. і 27. листопаду 1929. відбулися збори лише певної ґрупи людей, заініційовані особами виключеними з УПСР за шкурництво і шкідливу діяльність, а саме: Леонідом Клименком, Грицьком Клименком, Д. Куликівським та М. Мезенцевим.

2. Шкурництво та шкідлива діяльність зазначених осіб виявлені були на початку 1929 року після а) ревізії Н. Григоріївим каси Українського Всепрофесійного Робітничого Союзу та б) виступу зазначених осіб проти обєднання партії і проти притягнення до співпраці в культурних установах осіб, що до партії не належать.

3. Леонід Клименко та Грицько Клименко відмовилися від громадського суду в справах Українського Всепрофесійного Робітничого Союзу, до якого їх закликав Н. Григоріїв, а М. Мезенців відмовився від громадського суду, до якого його закликали М. Балаш та С. Довгаль.

4. Прихильність до зазначених ініціяторів виявили виключені з ріжних політичних орґанізацій особи, що бажають і далі грати якусь політичну ролю та особи, що стоять під впливом певних чужинецьких кол, які орґанізують зараз нову українську „владу“, а тому бажають за всяку ціну дискредитувати М. Шаповала. і Н. Григоріїва, як осіб, що безкомпромісовно поборюють всякі політичні авантюри і спекуляції на українському визвольному рухові.

5. На ці збори зявилися представники УПСР і один з них (П. Богацький), не зважаючи на всякі перешкоди з боку Голови Зборів і прихильників ініціяторів їх, відчитав заяву Головного Політичного Комітету УПСР, в якій підкреслено, що довідавшись про збори скликані нібито для підведення підсумків українській культурній праці в ЧСР, а справді з метою дискредитації, як її самої так і її ініціятора — УПСР постановив — вважати недопустимим, шоб тт. Микита Шаповал і Н. Григоріїв, які стояли на чолі вищезгаданої праці приймали участь у зборах, що скликаються з дискредитаційною метою людьми, що відмовилися від громадського суду, 2) похід проти М. Шаповала і Н. Григоріїва, як похід проти діяльности УПСР за кордоном, бо ні Шаповал, ні Григоріїв в усій своїй громадській чинности в ЧСР не діяли особисто, а лише по директивах орґанізації.

6. Перші збори закриті поліцією внаслідок необєктивної поведінки голови зборів п. Є. Камінського та безпорядку, що його счинило кілька прихильників ініціяторів, бажаючи видалити із салі секретаря Праського відділу Всепрофесійного Робітничого Союзу О. Гончара, який виявляв неправдивість докладчиків.

7. Другі збори більшість з обуренням на ініціяторів покинула, а залишилося на салі тільки 37 осіб, з яких за резолюцією голосувало не більш як 22 особи.

8. Ніколи ні від кого тт. М. Шаповал і Н. Григоріїв не одержували 500 дол. для „політичних вязнів у краю“; так само не одержували ніколи ні від кого 165 дол. для інвалідів. Український Роб. Університет одержав 67 дол. на інвалідів, які до цеї пори переховуються в його касі, бо коли Дирекція УРУ висловила думку скликати комісію з представників Управи Українського Роб. Союзу й Управи Товариства Інвалідів в ЧСР для розподілу зазначеної суми для інвалідів ЧСР, то пп. Л. і Г. Клименки заявили, щоб гроші були передані самій Управі Всепроф. Українському Роб. Союзу, внаслідок чого Дирекція видачу грошей затримала, а тепер, розуміється, розпорядиться ними сама, не зважаючи ні на які резолюції людей, що жадного відношення до УРУ, не мають.

9. Ні М. Шаповал, ні Н. Григоріїв особисто не розпоряджаються жадними грішми в тих установах, де працюють, бо це роблять уповноважені на те колеґії, які й [illegible] на-

лежні звіти своїм установам і організаціям та жертводавцям.

Жертви, які поступають з Америки на ім'я М. Шаповала чи Н. Григоріїва із особистого довір'я до них, про що жертводавці зазначають в своїх листах, так само передаються в розпорядження колеґій, які провадять господарку установ. Опріч того всім відомо, що всі українські культурно-просвітні установи й організації в ЧСР, які користуються допомогою держави, перебувають під її фінансовим контролем, що здійснюється кождого місяця.

10. Ніхто ніякої відповідальности за УРУ на збори випадкових людей 16. й 27. листопаду не покладав.

11. Ні М. Шаповал, ні Н. Григоріїв не могли вести „майже всі українські культурно-громадські установи до загибелі" хочби тому, що не у всіх працюють, а крім того кожна установа кермується колеґією, а не особами, про що добре відомо ініціяторам зборів з їх власного перебування в тих колеґіях.

12. Власником Українського Нац. Музею-Архіву є кураторія Українського Інституту Громадознавства, яка нікому його не передала, а звернулася до Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Львові з пропозицією, щоб воно взяло Український Нац. Музей-Архів під свою опіку. Тимчасом члени бувшої Дирекції Ф. Швець і А. Макаренко, п. Галаган та інші прихильники „зборів" звернулися до чеського М. З. С. з проханням, щоб воно взяло Музей-Архів під свою опіку.

13. М. Шаповал та Н. Григоріїв притягли, як докладчиків так і президію зборів до державного суду за наклепи й образу чести.

14. В скорому часі українське громадянство довідається, що вся акція „зборів" інспірована тими чужими силами, які орґанізують нову „українську владу". „Ініціятори" є лише випадковими манекинами, яких, зважаючи на їх розлучення на УПСР за виключення, використано для прикриття акції, що ведеться по широкому пляну не в українських інтересах і опирається на безробіття української еміґрації та скорочення праці в українських еміґрантських культурно-просвітніх установах і орґанізаціях внаслідок скорочення допомоги.

Підписали за секретаріят УПСР: **Ар. Животко і С. Довгаль.**

Зі спортового життя.

Гаківка: Україна-Гасмонея.

Змагання цих дружин за мистецтво Б-кляси в гаківці на леді відбудуться, наскільки позволить на це лід, в середу 29. ц. м. на ставі „Світезі". Початок: год. 2·30 попол.

При цій нагоді зазначимо, що подані нами вчора змагання за мист. Б-кляси Львовянка-Гасмонея з вислідом 5 : 0 відбулися не в неділю, але ще в пятницю 24. І., а змагання Лехія І. Б. — Львовянка з вислідом 2 : 0 відбулися не за мист. Б-кляси, а мали товариський характер.

Лещатарська література і ми.

Кожна галузь спорту зі своїм розвитком вимагає і відповідної фахової літератури. Хоча в спорті вчимося найбільше на живому примірі поучника, то всеж він сам, як і його учень, час від часу заглядає до фахової літератури, щоби призабуте відсвіжити чи подані новости випробувати. Початкуючий запізнається з елементами даної галузи спорту.

І лещатарі сотворили свою літературу. Очевидно, що перід тут ведуть німці, хоч не вони батьками лещатарства, а норвежці і шведи. Одначе вони самі підчеркають доброту німецької лещатарської літератури і її поважний та високий рівень.

Якже-ж мається справа у нас на цьому полі?

Мушу підчеркнути, що й у нас на цьому полі слідний поступ. Вже в початках нашого лещатарства маємо нарис їзди на лещатах. В 1912 р. І. Боберський подав нарис їзди на лещатах у „Вістях з Запоріжа". В р. 1925 у своїх перших числах як „Багаття", так і „Молоде Життя" (оба пластові часописи) займаються лещатарством фахово. „Молоде Життя" дало образковану статтю — переклад з французького, як їздити на лещатах. До речі французи запозичили образки від німців. Державне Видавництво України пустило в світ книжечку д-ра В. А. Бляха „Зимовий спорт". В ній посвячено лещатарству 24 сторінки п. з. „Лижви" (назва взята від москвинів).

З розвоєм лещатарства на західніх українських землях видав Сокіл-Батько з кінцем 1929 р. окрему книжечку І. Мрица „Наука їзди на лещатах", що на 64 сторінках малої вісімки запізнає нас з історичним розвитком лещатарства, вирядом, їздою. Подані в ній і вказівки для лещатарів-мандрівників, як також говориться про лещатарство з погляду гиґієни. Багато образків (45) дає змогу запізнатися кожному не лише з їздою і ріжнородністю техніки, але також з такими дрібними, та зате важними для кожного лещатаря справами, як добір лещат, вязання і т. д.

Ця перша книжечка на наших землях повинна знайтися в руках не лишень початкуючого, але й вишколеного лещатаря. Всім їх віддасть добру прислугу.

Blue boy.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Вівторок, 28. січня, год. 7·30 вечором „Мамуся на відданні".

Малий Міський Театр:

Вівторок, 28. січня, год. 7·30 вечором „Міреле Ефрос". (Гост. виступ В. Сенашкової.)

Театр ревії „Гонг" — в салі кіна „Кольосей":

Вівторок, 28. І., „Рапацька в Гонгу". Дві вистави: год. 7·30 і 9·30.

Середа, 29. І., „Рапацька в Гонгу". Дві вистави: год. 7·30 і 9·30.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Співаючий сміхун".

КАСІНО: Предивна брехня Ніни Петровни (Бриґіда Гельм).

КОЛЬОСЕЙ: Двобій в літаку (Том Мікс)

ЛЕВ: Любовний шепіт ночі (Ліді Даґовер).

МАРУСЕНЬКА: Ґраф Монте Хрісто (Пімста ґрафа Монте Хрісто (обі серії разом).

ОАЗА: Жінка в тиґровім плащі. Пат і Паташон в Альпах.

ПАЛЯС: Звукова фільма: Корабель комедиянтів (Лявра ля Плянте).

ПАН: Маски Ерв на Райнера.

ПАСАЖ: Чи Едді Польо провинився?

ПРОМІНЬ: Чародій (Рекс Бел).

СТИЛЕВЕ: Чия є моя жінка? Ніч у Йосімарі.

ФАТАМОРҐАНА: Місто кохання (Іван Петрович)

ХИМЕРА: Залюблений небіщик (Ой, та весна!).

УТІХА: Сурми кохання (Мейрі Філбин, Дж. Берімур, Дон Альварадо).

Програма радіо.

Середа 29. І. 1930.

Варшава (1411,7) 16·15 Трансмісія з Вильна. **Гельсінгфорс** (221,4) 19·55 Куплети. **Ляйпціґ** (259) 16·30 Симфонічна оркестра. **Льондон** (356,3) 16·25 Клясична музика. **Берлін** (418) 20·00 Військовий концерт. **Стокгольм** (436) 19·30 Концерт хору. **Рим** (441) 21·02 Римський квінтет. **Лянґенберґ** (473) 12·10 Механічна музика. **Прага** (487) 19·00 „Небоборит" опера Ферстера. **Мілано** (501) 20·30 „Мадам Батерфляй" Пуччіні. **Брюссель** (509) 21·15 Концерт. **Відень** (516,3) 20·05 Кабарет. **Рига** (525) 19·03 Популярний концерт. **Мюнхен** (533) 18·45 Солісти. **Будапешт** (550) 19·30 Концерт. **Ленінград** (1000) 19·30 „Заліть" Яновського. **Харків** (1304) 9·00 Концерт для робітників. **Париж** (1725) 21·00 „Арлезіянка" Бізета.

Четвер 30. І. 1930.

Варшава (1411,7) Цілий день трасмісія з Катовиць. **Гельсінгфорс** (221,4) 10·00 Концерт композитора Льюія. **Ляйпціґ** (259) 21·15 Сучасні скандинавські пісні. **Братислава** (279) 16·40 Французька музика. **Талін** (296) 18·30 Військовий концерт. **Льондон** (356,3) 13·00 Солісти. **Берлін** (418) 16·30 Концерт солістів. **Стокгольм** (436) 19·50 Концерт солістів. **Рим** (441) 13·00 Радіоквінтет. **Лянґенберґ** (473) 12·30 Механічна музика. **Прага** (487) 20·00 Концерт. **Мілано** (501) 20·45 Комедія. **Брюссель** (509) 19·30 Грамофонові плити. **Відень** (516,3) 15·30 Орхестра Гуммера. **Рига** (525) 19·03 Еспанський вечір. **Будапешт** (550) 17·40 Військова орхестра. **Москва** (825) 15·30 Оперова музика. **Ковно** (1935) 20·40 Концерт. **Ленінград** (1000) 16·30 Твори молодих композиторів. **Харків** (1304) 15·30 Українська і російська музика. **Париж** (1725) 16·45 Танкова музика.

Оповістки

За оголошення редакція не відповідає

Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка відчинена щодня (крім неділь та українських свят) від год. 8. рано до год. 1. попол. і в понеділок, середу и пятницю від год. 4. до год. 7. попол. — **Управа.**

Т-во „Відділ Взаїмної Помочі Українського Учительства" в Бережанах відсвяткує в суботу, дня 1. лютого 1930 р. 5-літні роковини істнування „В. П. У. У." зі слідуючою програмою: 1) О год. 4. пополудні в церкві в Бережанах: а) Поминальне Богослуження за померлих Членів Т-ва. О год. 5. пополудні в кімнатах „Бесіди" в Бережанах: б) Отворення святочних сходин, в) історія розвою бережанського Відділу „В. П. У. У." — відчит, г) Привіти, ґ) Іван Франко: „Каменярі" — деклямація, е) Б. Чорній: „Учитель" — рецитація. 2) В 9. год. вечером у кімнатах „Нади" в Бережанах: „Чайний вечір" з танцями. Сальонова музика. Буфет у власному заряді. Вступ на „Чайний вечір" 2 зол., родинний білет (3 особи) 5 зол. Чистий дохід призначений на „Українську Бурсу" в Бережанах. Хто помилково не одержав запрошення, звољите ласкаво зголоситися у п. Петра Будза в Бережанах. 1352

Володимир і Дарія зі Шпицерів Ковалі з Солукова замість подяк за желання з нагоди їх вінчання складають на Р. Ш. в Долині 20·— зол. 1345

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик препишні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма **Іван Зельтенрайх,** Львів, пл. Марійська ч. 5. 1002 34

ПЛАТИМО високі ціни за золото, бриляити і перли Домбровскі-Розважевскі, Львів, (Готель Жоржа), вул. Академічна ч. 2. — Оцінка безплатно. 1195 4-?

УКРАЇНСЬКІ марші Ярославенка на фортепян по зол. ? 1258 5-5

ДМИТРО ШУЛЬГАН — Стронятин 1901 р. уневажнює згублену військову книжечку, видану через П. К. У. Львів. 333 3—3

ПАРОХІЯ Тисова до заняття Негайні зголошення до о. П. Лучечка, Тисова, п. Красічин. 1346 2—3

ПОШУКУЄТЬСЯ негайно кімнати при українській родині для студенток. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Мешкання". 1347 2—3

АДВОКАТСЬКИЙ кандидат з 2-літньою практикою прийме негайно місце в адвоката. — Зголошення до канцелярії адвоката д-ра І. Новодворського в Коломиї. 1351 1—3

ОСОБА середніх літ, інтеліґентна, солідна шукає місця до заряду дому в одної або двох осіб. Щиро займеться старшими, немічними людьми. — Зголошення: „Солідна" у Пані Ганасової, Печеніжин п. Кути. 1353

БУВША учителька шукає місця до науки дітей з народніх шкіл. Може вчити початків гри на фортепяні. — Зголошення: о. Горчинський, Фірлеїв, ад Перемишляни. 1353

ХЛОПЦЯ на друкарську науку прийме Друкарня „Діло", Ринок, ч. 10. 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 4с.

1266 Пересвітлення Рентґеном. 18—?

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, спеціяліст скірних, венеричних і сексуальних хороб **та лікарської косметики**

ординує від 8—10 1/2, 14—18.

в неділі і свята від 10—11.

Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Кріотерапія. Сепаратові почекальні.

ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 11. І. п.

826 Телефон 65—87. 65—?

2.800 зл. НОВІ ЗАГРАНИЧНІ ПІЯНІНА чорні, найновішої конструкції, на догідн. сплати поручає виключне заступництво **„Moniuszko"** вул. Зіморовича, ч. 10.

Подяка.

Виділ Чит. „Просвіта" в Васильках складає отсим щиру подяку Вп. Панові архітектові Иосифові Геванинському держ. упов. будівнич. в Ходорові за безинтересовне виготовлення пляну читальняного будинку, як рівнож за фахові поради підчас будови.

За Виділ:

В. Саківський секретар. 1350 **Т. Паламар** голова.

Подяка.

Прибиті горем по смерти нашого Найдорожчого Батька і Брата, о. Димитрія Бордуна, пароха Викот, спішимо зложити сердечну подяку всім, що в тій тяжкій для нас годині прийшли нам з помічю і зьявами співчуття. У першій мірі складаємо сердечну подяку Вп. П. Директорові Романьскому, Всч. о. Кузьшакові, пароховi Пиновичам, Вп. П. Дамбам і Вп. Балінким. Дякуємо сердечно Всч. о Деканові Гординському й усім Всечеснішим Отцям Духовним за праці у похоронах. Неменше щиро дякуємо Вп. П. директорові Демчукові, Вп. Паням Професоркам Гриняковій, Кузьчицькій і Желеновській і Терпинці Андрушко, які не пожаліли труду і з Перемишля прибули на похорон. — Дякуємо Церковному Братству і Вп. Громадянам Викіт — що численною участю причинилися до звеличання сумного обряду. Дякуємо сердечно Всім Знайомим і Кревним за відпровадження нашого Найдорожчого Батька на місце вічного спочинку.

Викоти, 26. січня 1930.

1354 **Донька і Сестра.**

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.